

MIROLJUB

ISSN 1452-5976

GODINA: XXI.

SOMBOR, 2018.

BROJ 2 (82)

UPRAVNI ODBOR NAZORA

Poštovani čitatelji, danas je vrlo važan dan za nas, jer danas se održava sabor Društva. Mi radimo i slavimo, sumiramo rezultate koje smo ostvarili od proteklog sabora, no današnji je posebno važan jer se na njemu bira nova uprava Društva.

Danas ćemo imati priliku vidjeti kao su radile naše sekcije, kako je radila uprava, kakvi su financijski rezultati i sve ostalo što je vezano za rad Društva. Moći ćemo procijeniti kako je radila stara uprava i kakvi su bili rezultati rada u proteklom razdoblju. Nazor radi u kontinuitetu osamdeset godina, imamo veliko iskustvo koje nam pomaže da se snađemo u novim situacijama i izazovima vremena. Naši stari su uvijek nalazili izlaz i način kako da riješe probleme koji su često bili mnogobrojni. Uprava društva poučena

iskustvom svojih predaka uspješno je radila u proteklom mandatu.

Pred novom upravom stoje ozbiljni izazovi, kriza i besparica ograničavaju rad Društva. Većina naših sekcija razvila se i počela raditi plodonosno, zapaženi smo i u inozemstvu, ali za održavanje svega toga i takvog rada potrebno je dosta novca.

Iako kadrovske izmjene, na oko male, veoma su značajne. Neki se članovi povlače sa svojih mesta a njihova zamjena je dosta neizvjesna jer se radi o iskusnim kadrovima kojima ćemo teško naći zamjenu, to su prvi izazovi nove uprave, ali sigurni smo da će naći dobro rješenje.

Poželimmo sreću Upravi društva u novom mandatu!

Alojzije Firanj

VEČER MIROLJUBA

U srijedu 23. svibnja s početkom u 20 sati u velikoj dvorani Društva slavimo 20 godina rada našeg časopisa, a proslavu smo nazvali „Večer Miroljuba“.

Ideja da se održi ovakva večer potekla je od članova redakcije jer želimo proslaviti 20 godina rada. Na Večer Miroljuba pozivamo sve one koji su radili i dali svoj doprinos na pokretanju i životu lista sve do današnjih dana: urednike, tehničke urednike, članove redakcije, pisce tekstova i čitatelje Miroljuba, jer zbog njih je Miroljub i nastao. Pozivamo i predstavnike svih javnih medija da s nama proslave ovaj jubilej.

Imat ćemo prezentaciju tiskanog izdanja Miroljuba, brojeve uvezane u četiri knjige i prezentaciju na video-bimu koja će pokazati sve brojeve Miroljuba u PDF formatu. Razgovarat ćemo o značaju i životu „Miroljuba“, o njegovu nastanku, a pokušat ćemo, na spontan način, prikazati njegov cjelokupan sadržaj tijekom ovih godina. Bit će to prilika da naši gosti i čitatelji iznesu svoje mišljenje i prijedloge o radu lista.

Poštovani čitatelji svi ste pozvani na „Večer Miroljuba“.

Alojzije Firanj

MIROLJUB (izlazi četiri puta godišnje)

List Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“,
25000 Sombor, Venac Radomira Putnika 26, Tel.: 025/416-019

Uredništvo:

Alojzije Firanj, glavni i odgovorni urednik lista;

Janoš Raduka, zamjenik glavnog urednika;

Marina Balažev, lektor-korektor;

Klara Šolaja-Karas, izbor fotografija;

Srđan Varo, tehnički urednik i prijelom teksta.

Zoran Čota,
Pavle Matarić,
Antun Kovač,
ing. Mata Matarić,
Šima Raič,
Bojana Jozić.

List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije broj 2583/2.2.1998.

E-mail: vnazor@sbb.rs

E-mail(urednik): firanjalojzije@gmail.com

Naklada: 600 primjeraka

PRELO 2018.

Veliko Bunjevačko-šokačko prelo održava se pune 82 godine. U periodu između dva svjetska rata nazivalo se Hrvatsko prelo da bi kasnije, a i do danas, zadržalo naziv prema subetničkoj odrednici članova Društva, koji pripadaju hrvatskoj nacionalnoj zajednici u Vojvodini. Prelo je jedna od četiri najznačajnije manifestacije koje organizira „Nazor“. Osim prela tu su još Dužionica, Divojački vašar, Godišnji koncert i Božićni koncert.

Tradicionalno, Prelo je okupilo punu svečanu veliku salu našeg Doma što nas uvijek raduje, jer nisu nazočni samo članovi Društva, nego i gosti iz raznih krajeva Podunavlja i susjednih država.

Neki su, poput dragih gostiju iz Vinkovaca i Beograda, preko naše Facebook stranice, vidjeli najave, pa su unaprijed rezervirali karte i došli kako bi s nama proveli ugodnu večer. Sve to je dokaz popularnosti ove manifestacije i mi se ponosimo tom činjenicom. Također, bili su nam i dragi gosti iz Veleposlanstva Republike Hrvatske u Srbiji, predstavnici Grada Sombora, crkveni velikodostojnici, predstavnici hrvatskih manjinskih institucija iz Subotice, predsjednici kulturno umjetničkih društava iz okolice, te predstavnici Matice hrvatske.

Posebno nam je drago što smo imali u gostima gradonačelnika grada Obrovca i njegova zamjenika, te predsjednika udruge

lađara Neretve iz Metkovića. Hvala svima što su uložili toliki trud da nam dođu i uveličaju našu svečanost. Dužni smo im to uzvratiti.

Već prvi zvuci tambure s naše pozornice nagovijestili su dobru zabavu, jer je subotički tamburaški orkestar dokazano, najbolji za stvoriti atmosferu, za ovakve prigode. Pomogao im je i gost Vlaho Ljutić s talijanskim kanconama. Kratak, ali odličan program, priredili su nam folklorasi, tamburaši i recitatori našeg „Nazora“, a gosti su ih nagradili gromkim pljeskom.

Nakon protokolarnih govora i molitve zahvale Bogu, pristupilo se obilnoj i kvalitetnoj „preljskoj večeri“ koja je trajala

do ranih jutarnjih sati. Igralo se, pjevalo i zabavljalo. Na kraju su svi zadovoljni otišli svojim kućama sa željom da se vidimo i do godine na Prelu.

Uprava Društva je uložila potreban trud da se sve organizira i da bude na odgovarajućoj razini kako priliči dobrim domaćinima. Posebno zahvaljujem članovima Izvršnog odbora, dopredsjednici Vesni Čuvardić, tajniku Zvonimiru Lukaču, tehničkoj tajnici Emi Mračini, domaćinu Mihajlu Mračini, šefu sale Pavlu Matariću i ostalima. Svi su dali nemjerljiv doprinos uspjehu ovogodišnjeg velikog Bunjevačko-šokačkog prela.

ing. Mata Matarić

SAHRANILI SMO BEGEŠ

Poklade su i ove godine u našem Društvu bile u skladu s tradicijom. U subotu 10. veljače 2018. veselili smo se na našem Prelu do ranih jutarnjih sati, a nakon malog predaha u istom smo se raspoloženju sastali u utorak 13. veljače, kako bismo pjesmom i plesom priveli kraju pokladno vrijeme. Nešto prije ponoći zaustavljena je glazba, pjesma je utihnula, svjetla se pogasila a zastor na pozornici se otvorio. S nevjericom smo gledali tužan prizor. Na odru je ležao naš vjerni pratilac svih igranki i zabava, a na križu je tiskanim slovima pisalo „BEGEŠ“. Začuo se plač a kroz suze su se mogle čuti riječi ožalošćenih članova

svih sekcija: „Begešu naš dragi ostavljaš nas da tugujemo ali vjerujemo da ćeš poslije Uskrsa i ti uskrsnuti...“ Žalili smo svi a posebno smo se ražalostili na riječi biskupa Marija: „Do Uskrsa stat će svirka, sahranimo pokojnika.“

Nakon ovog simboličnog sprovoda našeg begeša u tišini smo se razišli uvjereni u njegovo skoro uskrsnuće kada će ponovo zasvirati i veseliti nas.

Ovako smo završili poklade i pripremili se za početak korizme.

Vesna Čuvardić

USKRSNA RADIONICA

U prostorijama HKUD-a „Vladimir Nazor“ 24. 3. 2018. godine održana je Uskrsna radionica.

Radionica je, prije svega, bila namijenjena i prilagođena najmlađima, a kako bismo je učinili zanimljivom, zabavnom i nešto malo drugačijom djeci smo prikazali jedan novi način ukrašavanja jaja. Da bismo ih zainteresirali i zadržali njihovu pažnju ponudili smo im zanimljive materijale. Naime, djeca su bila u prilici izrađivati dekorativna jaja od balona, vune i ljepila. Vrijedne ručice su se vrlo brzo primile posla i uz pomoć svojih majki izrađivala raznobojna jaja. Kroz razgovor, šalu i rad za kratko vrijeme izrađeno je mnoštvo šarenih dekorativnih jaja od vune. Djeca su s radošću prihvatila ideju da jaja ponesu doma uz obećanje da će biti strpljivi i sačekati cijeli jedan dan da se ljepilo osuši kako bi balone mogli probušiti.

Još jedna radionica u nizu privedena je kraju uz dečje osmjehe, razdraganost i sa sjajem u okicama zbog iščekivanja najradosnijeg praznika.

Bojana Jozić

MLADI, ČUVARI TRADICIJE

U obilježavanje uskrasnih blagdana spadaju i „polivači“ koji na „vodeni ponediljak“ obilaze djevojke. Toga dana momci i zreli ljudi, odlaze u kuće djevojaka ili žena te ih polijevaju, nekada vodom, a danas raznim mirisima i parfemima.

Kao i svke godine mladi iz Nazora sa svojim društvom išli su „u polivače“ tj. polijevati svoje djevojke. Momci su Mario, Siniša i Davor Kirasić, zatim Antonijo Gromilović, Martin Džinić, Nikola Firanj,

Damir Šimun i Saša Raič. Išli su u pratnji muzičara harmonikaša Zlatka Vukovića, Ivana Širića i Vlade Vučkovića. Djevojke koje su posjetili bile su: Marija Firanj, Aneta Firanj, Bojana Jozić, Lidija Đuran, Marijela Parčetić i Dajana Korpak.

Tako mladi, družeći se i zabavljajući se čuvaju tradicionalni običaj koji se u bunjevačkom rodu stoljećima održava.

Siniša Kirasić

FOLKLOR

Folklorna sekcija se u zimskom periodu redovito okupljala i vežbala svoje koreografije, jer je sebi postavila određene ciljeve.

U planu im je sudjelovati u najznačajnijim manifestacijama Društva, te se žele iskazati na Međunarodnoj smotri folkloru koja se organizira u Zagrebu. No, prije toga imat će nastup u prostorijama HKUD-a "Vladimir Nazor" pred delegacijom organizatora Međunarodne smotre folklore, kako bi odabrali odgovarajuću koreografiju kojom će se predstaviti u Zagrebu. Takođe,

pripremaju se za nastup u Vukovaru koji će se održati od 3. do 5. svibnja 2018. godine. Folklorna sekcija će sudjelovati i na Smotri folkloru koja će se održati u Stanišiću gdje će prikazati izvorni običaj „Sahranjivanje begeša“ u postavci Šime Beretića.

Od 11. travnja 2018. godine s radom je započela dečja folklorna sekcija koju vodi Kristina Pekanović. Ovim putem pozivamo sve zainteresirane da nam se priključe u radu, druženju i zabavi.

Bojan Jozić

DRAMSKA SEKCIJA

Dramska sekcija je u posljednjih nekoliko godina vrlo aktivna, a to se uglavnom vidi po broju nastupa kako kod nas, na domaćem terenu, tako i u Republici Hrvatskoj pa i Bosni i Hercegovini. Svake sezone priprema se nova predstava za MSADD koji se održava u listopadu u HKUD-u „Vladimir Nazor“.

U Hrvatskom domu je 25. ožujka, odigrana predstava *Općinski načelnik Franje Babića* u okviru općinske smotre dramskih društava, a 21. travnja dramci su, s istom predstavom, gostovali u Sonti. Predstava je bila humanitarnog karaktera a njihova prelijepa velika dvorana, koju je teško napuniti, bila je poprilično ispunjena. Publika je bila velikodušna i u smijehu i u pljesku.

Novi nastupi su na vidiku, kako kod nas tako i u Republici Hrvatskoj, a o tomu ćemo pisati više u drugom tekstu u ovom listu.

Za ovogodišnji MSADD u pripremi je predstava pod nazivom *Tri seoska sveca*, nepoznatog autora.

Dramsku sekciju vode pročelnik Šima Raič i redateljica Ljiljana Tomić Markovinović.

Antun Kovač

NAZOROVA „HRVATSKA ŠKRINJICA“ I OVE GODINE NA MIRK-U

Međunarodna izložba rukotvorina i kolekcionarstva održana je ove godine 48. put a trajala od 2. do 6. travnja 2018. god. u Čantaviru. HKUD „Vladimir Nazor“ se predstavio s radovima 38 izlagača, naših članica i djece koja su pohađala kiparsku radionicu. Ukupno je bilo 42 eksponata koje smo predstavili. I ove godine predstavili smo se kao klub „HRVATSKA ŠKRINJICA“ i osvojili 21 prvo mjesto, 20 drugih mjesta i 1 treće mjesto. Ovakvim plasmanom osvojili smo II. mjesto u kategoriji srednjih klubova te za „HRVATSKU ŠKRINJICU“ dobili diplomu a naša Uruga je dobila diplomu i Pehar za II. mjesto u natjecanju klubova srednje veličine. U srijedu 18. travnja 2018 godine, u prostorijama Udruge priredili smo izložbu onakvu kakvu smo imali na 48. MIRK-u u Čantaviru. Tom drugom izložbom podijelili smo diplome nagrađenima, a posjetiteljima prikazali eksponate s kojima smo predstavili našu „HRVATSKU ŠKRINJICU“.

Ove godine su promijenjeni kriteriji ocjenjivanja, uvedeni su bodovi, tako da smo mi osvojili gore navedeno, pa smo izuzetno ponosni jer nam je ovo tek drugo sudjelovanje na ovoj međunarodnoj manifestaciji. Prepoznali smo što je cilj ove manifestacije, a to je upoznavanje baštine i izrada repliki. Samo smo odškrinuli naše obiteljske škrinjice

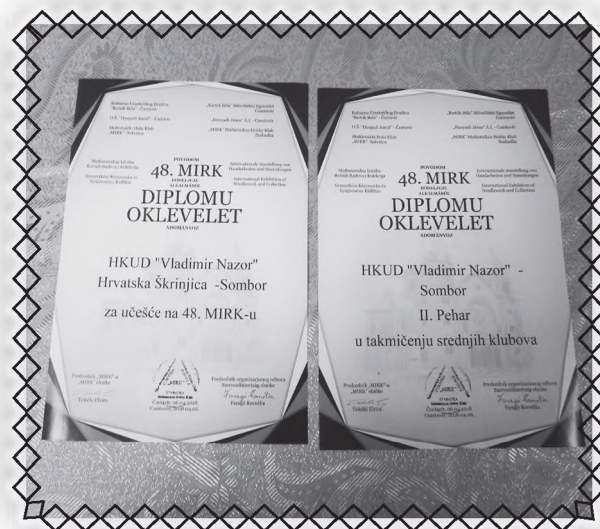
i najkvalitetnije radove naših baka i prabaka „dotjerali“, iskuhali, uštirkali ispeglali i prikazali na MIRK-u.

Škrinjice, nas Hrvata u Somboru, prepune su i velike, a čuvajući njih negujemo i čuvamo našu baštinu, našu kulturu... postojanje. Drugo što smo razumjeli na ovoj manifestaciji jest da je važno njegovati naše običaje, i to pletenjem krune za „Dužionicu“, pravljenjem cvjetića za sudionike „Dužionice“, izrada starinskih božićnih i uskrasnih ukrasa. Tako su se među eksponatima za izložbu našli i Betlem, i kolač

Božićnjak, i Uskrasni kolač i šarana jaja. A da naše škrinjice ne ostanu prazne, onog dana kada se istroše eksponati, brine se naša sekcija Rukotvorina i suvremene umjetnosti, pa su izrađene replike naših lijepih narodnih nošnji, zatim slike na svili, stare tehnike ručnih radova primijenjene na suvremenim odjevnim predmetima, uradci od gline itd.

Zato je važno da naše radionice budu posjećene jer tamo mladi mogu naučiti starinske vještine. Nadamo se na idućem MIRK-u pojaviti s još više izlagača i eksponata.

Marija F. Matarić

ZLATOVEZ

U subotu 10. ožujka, 2018 god. održana je prva ovogodišnja radionica zlatoveza. I ove godine je održana u suradnji s našim prekograničnim partnerom UG "Šokačka Grana" iz Osijeka koji nam je poslao profesoricu gđu Ljubicu Raković Smiljanić i nezinu asistenticu gđu Davorku Galić.

Iako u mirovini gospođa Raković još uvek radi na promidžbi slavonskog zlatoveza kod nas i u svjetu.

Članovi "Šokačke grane" od osnutka 3. 2. 2005. godine, osmišljavaju projekte očuvanja tradicijske baštine i kulture Šokaca Slavonije, Baranje, Srijema i Bačke. O značaju čuvanja ovih starih, jedinstvenih tehnika u našim krajevima - Panonije, te o dugogodišnjoj suradnji "Nazora" sa "Šokačkom Granom" govorio je Predsjednik UG dr. sc. Marko Josipović, i zaželio uspješan rad.

Među polaznicama je bilo članica koje su prvi put došle ali i onih koje već usavršavaju ovu zahtjevnu tehniku ručnog rada. Prvi korak je odabir podloge na kojoj će se vesti, a zatim motiva koji će se nacrtati na kartonu. Nacrtani motiv se isijeca i ljepi na baršun pričvršćen na ram. Veze se koncem boje zlata ili bijelog zlata. Osobito se istaknula Jelena Mijić koja je izradila broš tehnikom zlatoveza preko kartona. Uradak je prikazan na izložbi.

Dana 17. ožujka, 2018. održan je drugi dio radionice zlatoveza. Sudionice radionice su vrijedno izvele domaću zadaću te nastavile s usavršavanjem ukrašavanja ogradicom, pulicama i đerdanima.

Koliko su uspjele u tome vidjelo se u subotu kada je nakon trećega dijela radionice bila priređena izložba njihovih radova. Uz radove polaznika izloženi su radovi zlatovezilja iz Osijeka, u subotu 24. ožujka, 2018.

Iako se zlatovez obično vezuje za narodnu nošnju, on se danas koristi u ukrašavanju suvremene odježe, torbica, broševa, suvenira, sakralnih predmeta itd.

Ana Ilić Panjković

SUDJELOVANJE VESLAČKE EKIPE "SALAŠARI SOMBORSKI"

NA DRAGON BOAT NATJECANJU U BAJI

Veslačke ekipe sportske sekcije HKUD-a "Vladimir Nazor" po prvi put su sudjelovale na natjecanju Dragon boat u Republici Mađarskoj. Ovo tradicionalno natjecanje održava se po peti put i privlači veliku pažnju kako sudionika tako i gledatelja. Vesla se u gradskom bazenu i to tako da se obje ekipe nalaze u jednom Dragon boatu okrenuti licem u lice jedni prema drugima. Cilj svake ekipe je da 'odgura' drugu ekipu nekih 2,3 metra do linije označene na čamcu. Ekipe se sastoje od 4 natjecatelja i 2 natjecateljke. Veslači našeg društva su bili podijeljeni u dvije skupine, 'Salašari somborski 1' i 'Salašari somborski 2'. Prvu su činili: Bojan Jozić, Tomica Vuković, Ivica Pekanović, Gašpar Matarić, Gorana Koporan, Jelena Ademi i Siniša Kirasić, a drugu: Antonijo Gromilović, Danijel Mandić, Srđan Radmilović, Nikola Paštrović, Livija Ivanić, Marija Mandić.

Najprije se natjecalo među skupinama i tu je naša prva ekipa ostvarila dvije pobjede i plasirala se u 'razveslavanje' za ulazak u polufinale-finale. Druga ekipa je

dobila iznimno jake skupine protiv koje su veslali te su zabilježili tri poraza i samim tim izgubili sve nade da će se plasirati za dalje natjecanje.

U razveslavanju za ulazak u finale tj. polufinale, ekipa 'Salaši somborski 1' je ostvarila dvije uvjerljive pobjede i 'zakazala' susret s najboljim ekipama u borbi za medalju. U polufinalu uvjerljivo su pobijedili domaćine 'Baja dragons' a u finalu jednako tako uvjerljivo i ekipu 'Speed dragons 2' čime se naš tim okitio zlatnom medaljom.

Takmičenje je prošlo u fer i korektnoj atmosferi i može se reći da je malo tko od tamošnjih ekipa očekivao ovakav ishod.

Već 20. 5. 2018 pred ekipom je novi izazov, u Beogradu, na koji smo pozvani da sudjelujemo na Dragon boat festivalu na Adi Ciganliji. Pozvani smo od strane Dragon boat saveza Srbije i to na sudjelovanje u utrci od 250 metara s mješovitom posadom (6+4). S obzirom na treninge, koje redovito obavljamo, mogu se očekivati lijepe vijesti i s ovog natjecanja.

Gašpar Matarić

IZVJEŠĆE O RADU HKUD-A „VLADIMIR NAZOR“ ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2018. GODINE

Evo nas na kraju još jednog četvorogodišnjeg mandata svih organa uprave Društva. Sabor će procijeniti koliko je ovo razdoblje bilo plodonosno za članstvo i „Vladimir Nazor“, a i što je to što smo još trebali uraditi. Namjera mi je da, ukratko, predočim što smo mi to odlučivali i sproveli u mandatu koji nam je, najviši organ HKUD-a „Vladimir Nazor“ povjerio. 2014. godina obilovala je brojnim gostovanjima folkloru i dramske sekcije kao i pjevačke i literarne. Također, naši veslači „Salašari somborski“ uspješno su sudjelovali na „Maratonu lađa“ na Neretvi. Ugošćeni su mnogi gosti na našim manifestacijama. Sve predstave u Domu bile su zapažene i posjećene mnogobrojnom publikom. Uspješno su provedene predizborne radnje za elektorske izbore za HNV.

2015. godina bit će zabilježena u analima Društva jer smo uspješno organizirali javno snimanje emisije HRT-a „Mostovi kultura“ iz kulturne serije emisija „Lijepom našom“. Snimanje je obavljeno 3. lipnja u gradskoj hali uz nazočnost preko 1300 gledatelja. Po našem prijedlogu sudjelovale su hrvatske, srpske i mađarske udruge koje njeguju nacionalnu kulturnu baštinu i spremne su to prikazati širokom TV-gledateljstvu. Mnogo truda je uloženo ali, isplatilo se, jer su poslije uslijedili brojni pozivi na gostovanja naših sekcija. I ovaj uspješno realiziran projekat samo je još jedan dokaz da je naše Društvo sposobno, kadrovski, programski i nadasve slogom članova simpatizera kao i ugledom koga uživamo u udrugama kulture oko nas. I dalje možemo biti stožer hrvatskih kulturnih udruga u Podunavlju.

Uspješno je održano niz tradicionalnih manifestacija poput 15. Colorit, putovanje članica „Kluba ljubitelja biljaka“ u Zagreb na Floraart 2015, gostovanje folkloru u Jagodnjaku, Vinici, Ludbregu, Dardi, Josipovcu itd. Dramska sekcija organizira MSADD i premijerno prikazuje „U.J.E.Ž.“. Pjevači na čelu sa Marinom Kovač su se plasirali na pokrajinsku smotru.

Reosnovan je kulturni savjet s novom predsjednicom Bojanom Jozić.

Sportska sekcija održava tradicionalne aktivnosti, „Memorijal turinir prof. Franja Matarić“ s mnogim vrsnim šahistima, stolnoteniski turnir „Stipan Bakić“ i uspješan nastup na XVIII. „Maratonu lađa“. Nastup na nekoliko regata također potvrđuje aktivnosti veslača našeg „Nazora“.

Folklorna sekcija je sudjelovala na humanitarnom koncertu na kojemu su, prvi put izvan naše sale, nastupali njamlađi članovi čiji izvođači su danas u prvij postavi.

Promocija „Lire naive“ organizirana je u našem prostoru uz sudjelovanje gostiju recitatora iz R. Hrvatske i cijele Vojvodine.

Vrijedni pozornosti su i organizirani godišnji koncerti Društva: Božićni koncert i izložba božićnih kolača. Tradicija ovih manifestacija se uspješno nastavlja.

2016. godine obnovili smo fundus bunjevačkih nošnji s devet novih nošnji, a sve zahvaljujući dobivenim sredstvima iz projekta „Obnovimo stare škrinje“ koji je uspješno realizirala Maja Matarić.

Održane su sve osnovne manifestacije, Prelo, Colorit, Dužionica, VI. MSADD, godišnji koncert kao i mnoge druge u organizaciji naših sekcija. Svečano je bilo i na obilježavanju 80. obljetnice utemeljenja društva Miroljub danas poznatog pod imenom HKUD „Vladimir Nazor“. Mnogi ugledni gosti, prijatelji i članovi dali su dužnu pozornost izlaganju Predsjednika o povjesti Društva, a pjevači i glazbenici su svečanim tonom obilježili taj događaju.

Zaslužnim aktivnim članovima Društva i Karmelskom samostanu, dodijeljene su Plakete s likom Vladimira Nazora, za doprinos afirmaciji „Nazora“ i sudjelovanje u njegovom uspješnom radu. Grad Sombor nam je i ovom prigodom, ustupio svečanu salu Županije.

Počela je s radom „Grnčarska sekcija“ kojoj je osiguran prostor u podrumu zgrade i nabavljen je grnčarski točak kao i glina za proizvodnju eksponata. Sekcija je učestvovala na sajmu ruktvorina „Jesen u Lici“ u Gospiću.

Sanitarni čvor je bilo neophodno renovirati pa smo to i uradili uz velike troškove i odricanja od drugih aktivnosti, jer za sve

planirano, nije bilo sredstava. Ali sada imamo pristojan objekt.

2017. godine održano je 83. Veliko bunjevačko šokačko prelo“ uz nazočnost generalnog konzula RH u Subotici, predsjednika HNV-a i ravnatelja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Ovo napominjem jer gospoda rijetko nazoče našim manifestacijama pa je ovogodišnji njihov dolazak ohrabrenje za nas u Hrvatskom domu.

Započela je nastava na hrvatskom jeziku za upoznavanje s povješću, kulturom i baštinom matične nam države. Koordinatorica je Marina Balažev, a predavači su učitelji koje šalje Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

Među brojnim gostovanjima, dramska sekcija je bila gost u Sesevskom Kraljevcu, Hercegovcu i Rešetarima (R. Hrvatska) te u Vitezu (Bodna i Hercegovina). Od Općine Rešetari dobili smo plaketu općine Rešetari u znak zahvalnosti za očuvanje tradicije, običaja, kulture i jezika Hrvata u Vojvodini. Vrlo smo ponosni na to priznanje i obećavamo dalju suradnju s općinom Rešetari i kulturno literarnim društvom „Rešetari“.

Folkloriši su gostovali u Petrijevcima, Bocanjevcima, na Vinkovački jesenima i na smotri folklor.

Sportska sekcija je održala sve tradicionalne aktivnosti, a i dalje su veslači sudionici velikih regata na Jarunu u Zagrebu, na Bosutu u Vinkovcima, na utrci od Vukovara do Iloka kao i na 20. maratonu lađa na Neretvi.

Za bolje ozvučenje naše velike sale nabavljena je moderna oprema sa široko pojasnim mikrofonom i snažnim zvučnicima.

Organizirali smo gostovanje nogometne legende „Hajduka“ Ivana Gudelja. Uz nazočnost mnogobrojnih ljubitelja nogometa iz Sombora i okoline, predavanje su održali Ivan Gudelj i kolega mu iz NK Osijek – Grnja.

U prepunoj sali Doma održan je prvi „Festival amaterskog folklor“ na kojemu su sudjelovala amaterska društva iz Berega, gradsko društvo „Sombor“, amatersko kulturo društvo „Petefi Šandor“ iz Telečke, Humanitarno društvo Nijemaca „Gerhard“ i naši folkloriši kao domaćini. Mladi tamburaši su nastupali na „Mikininim danima“ u Beregu, kao i na „Trojnim susretima“ u Bezdanu.

Vajarski odjel grnčarske sekcije organizirao je nekoliko radionica s mnoštvom zainteresiranih polaznika. Sklopljena je suradnja sa školom „Vuk Karadžić“ s kojom zajednički nastupamo na izložbama i na MIRK-u i u Gospiću.

Likovna sekcija je osim redovitog „Colorita“ organiziralo prikazivanje najdulje slike na svijetu autorke Ane Tudor koja je prikazala cijeli Dunav. Slika je duga 1 kilometar i bila je postavljena na Domu na uličnoj fasadi.

Organizirali smo književno predavanje o ocu Gerhardu s predavačima ocem Matom Milošem, msgr. Stjepanom Beretićem i velečasnim Ivicom Radakom. Također je bilo zapaženo predavljanje 13. sveska Leksikona podunavskih Hrvata o kojemu su govorili urednik dr. Slaven Bačić, akademik Ivan Gutman i novinarka Zlata Vasiljević.

Brojem 80. navršilo se 20 godina od izlaženja prvog broja „Miroljuba“ glasila koje izdaje naše Društvo. Jubilej je to vrijedan pohvale i molbe Uredništvu da nastave s radom jer su naši članovi i građani, željni informacija o radu našeg HKUD-a.

Na kraju ovog kronološkog prikaza rada Uprave društva, koji se možda čini nepregledan jer nabroja ključne stvari urađene u četvorogodišnjem mandatu, napominjem da je ovo tek mali prikaz jer kada bismo nabrojali sve što smo radili to bi zahtijevalo prostor čitavog broja „Miroljuba“. Uostalom neka članstvo ocijeni naš rad i da ocjenu na sljedećim izborima.

Da bi se sve ovo spomenuto, kao i ono nespomenuto (neugodnosti s tužbom, zid išaran grafitima, razbijanje prozora itd.) uobličilo utrošeno je mnogo rada većine članova Upravnog i Izvršnog odbora i ostalih članova.

Upravni odbor je zasjedao 18 puta a Izvršni 126 puta, a Sabor, prema Statutu, 4 puta. Komisija i sekcije su se sastajale po potrebi i svaki pojedinac je dao svoj doprinos uspješnom radu Društva u cijelini.

Idemo dalje uz zahvalu svim suradnicima u proteklom mandatu!

Predsjednik ing. Mata Matarić

DJEČJE ZDRAVLJE - ZDRAVLJE PRVAŠIĆA

pripremila dr. med. Marija Mandić

U skladu s početkom upisa u novu školsku godinu u narednim recima više ćemo pažnje posvetiti zdravlju naših najmlađih, djece i tinejdžera.

PRAVILAN ODABIR ŠKOLSKE TORBE

Na samom početku dječjeg školovanja moramo pomoći djeci da se pravilno razvijaju i ne ugroze svoje zdravlje. Jedan od načina kako da roditelj uspije u tomu jest da povede računa o pravilnom odabiru školske torbe, ali i radnog stola i stolice. Većina djece ovog uzrasta još nema dovoljno razvijene mišiće kojima trebaju nositi vlastito tijelo i zato, prije svega, treba povesti računa o veličini i težini prazne školske torbe. Stručnjaci su izračunali da je dopuštena težina pune školske torbe koju dijete smije nositi oko 10-15% njegove tjelesne težine. Zato treba voditi računa i o veličini i težini ne samo torbe nego i školskog pribora (kupiti im bilježnice s manje listova i bez debelih korica, pernice sa što manje olovaka i flomastera itd.).

Na leđnoj strani torba treba imati pojačanje, naramenice trebaju biti široke i mekane da se ne usijecaju u ramena. Najbolje je da postoji i remen koji se zakopča oko struka čime torba dobiva još jednu točku oslonca. Dno ne bi smjelo padati niže od razine struka, a vrh treba biti ispod linije ramena. Također je važno i pravilno nošenje torbe ili ranca: treba ga nositi na oba ramena, nikako prebačenog preko jednog, ili u ruci.

Posljedice neadekvatnih školskih torbi i nepravilnog nošenja su loše držanje djeteta i deformiteti kralježnice i stopala. Od svih ovih poremećaja najrasprostranjenija je skolioza, odnosno bočno ili postranično krivljenje kralježnice.

SKOLIOZA

To je progresivna iskrivljenost kralježnice na lijevu ili desnu stranu u obliku slova "C" ili na obje strane u obliku slova "S". Katkad je prisutna pri rođenju, ali se najčešće javlja, odnosno uoči, između 10. i 14. godine te se, kako dijete raste, intenzivno pogoršava. Ova "tiha" bolest razvija se postupno, najčešće ne izaziva bolove i obično je teža i dramatičnije napreduje kod djevojčica. Da dijete ima skoliozu ili njezine početke možemo prepoznati po sljedećem:

Čini se da čitavo tijelo naginje u jednu stranu
Čini se da su ramena nejednake visine, pri čemu je jedna lopatica izbočenija od druge
Jedna noga se čini duljom od druge
Bokovi izgledaju nejednake visine
Leđa izgledaju pogrbljena i nagnuta prema naprijed

Gledano s prednje strane čini se da su rebra s jedne strane izbočenija i više međusobno razmaknuta.

Zeleno i plavo putovanje

Od malena vozim bicikl. Naučio sam voziti bicikl s tri godine, a s četiri sam naučio voziti na dva kotača. Od nedavno treniram drumski biciklizam.

Dok vozim u prirodi zamišljam kako vozim bicikl po planinama u Kini, kako se vozim Hollywoodom u Americi i srećem mnoge poznate osobe. Odlazim u New York i uvjeravam se da je to grad koji ne spava. Idem do Španjolske u Barcelonu, i to na stadion Kamponu na kojoj igraju utakmicu Barcelona protiv Real Madrida. Nakon utakmice, na ulici srećem Messija i slikam se s njim. U ruksaku sam ponio: odjeću, hranu, vodu i ostale neophodne stvari. Dok se vraćam, prolazim Hrvatskom i s desne strane vidim predivno more, a s lijeve vidim planine. Kad sam se vratio kući, bio sam umoran, gladan i žedan. No, odjednom, čujem alarm na mobitelu i shvaćam da je sve to bio samo san.

To je bio samo san, ali nadam se da ću jednog dana zaista svojim biciklom obići svijet.

Matej Vilim, V. 1, OŠ „Bratstvo jedinstvo“ Sombor

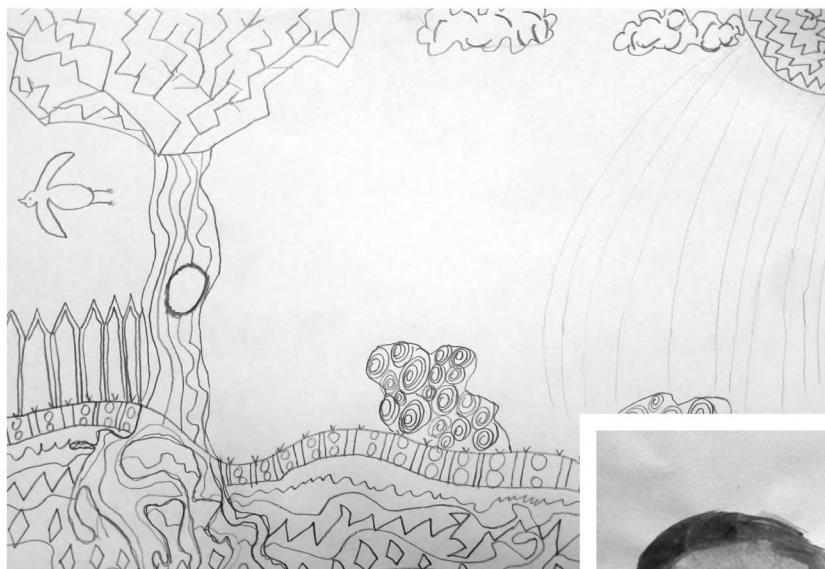
Što bih htio postati kad porastem?

Kada bih se probudio kao odrasla osoba, sigurno bih bio programer. Vidim sebe u svijetu računala, jer mnogo vremena provodim na njemu i stvarno je uživanje.

Računalo mi je prešlo u naviku. Svaki dan kad pronađem vremena, sjednem za školski stol na kojem se nalazi moj ljubimac i odlutam u svijet računala. U njemu se mogu potpuno opustiti, nerazmišljajući o obavezama. Iz toga razloga obožavam takozvane arkarne igrice koje nemaju veze sa stvarnim svijetom. U takvim igrama postoji veliki broj čudovišta, nestvarnih bića i zmajeva. Podjednako toliko me zanima i računalo kao stroj. Poprilično se razumijem u njega i njegove dijelove, a volim i majstorisati s njegovom elektronikom.

Vrlo sam vezan za računalo i volio bih u budućnosti raditi i živjeti od rada na računalu.

Ivan Vilim, 7. 4 OŠ „Bratstvo jedinstvo“ Sombor

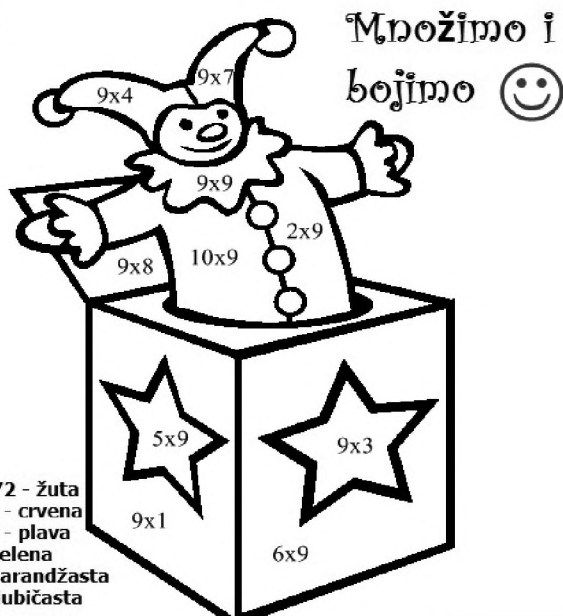
Matej Vilim,
5.1 OŠ Bratstvo jedinstvo
Sombor

Ivan Čeljuska,
1.c OŠ Ive Lole Ribara
Sombor

Ivan Čeljuska,
1.c OŠ Ive Lole Ribara
Sombor

BEČARCI

*Prođe mladost, prođu lipi dani,
Od toga se sad samo divani.*

*Oj mladosti što ne traješ duže.
Da se cure s bečarima družu.*

*Duni vitre otud od gornjaka,
Donesi mi miris od momaka.*

*Da me mama u staklo zatvori,
Ja bi našla kudani bi izašla.*

*Ja sam bečar bečarski se vladam,
Pa bečarski uvijek i nastradam.*

*Tamburice drvo javorovo,
Ko te svira nikad ne bolovo.*

Alojzije Firanj

VICEVI

- Doktore, moju ženu boli grlo i izgubila je glas! Šta da radim? - Raduj se, čovječe, raduj!

- Koje je omiljeno jelo bračnih drugova? - Džigerica!

Ulazi zgodna, napirlitana plavuša u poslastičarnicu i pita prodavačicu:

- Imate li nešto što nije masno i slatko?

- Imamo...

- Što?

- Salvete!

Udala se djevojka s velikom dioprijom. Srećni mladenci otišli na medeni mjesec, a kad su se vratili, mladenkina majka uzbuđeno zove lječnika:

- Doktore, molim vas, dodjite brzo! Vi znate da moja kći nikada nije voljela nositi naočale? E, upravo se vratila sa medenog mjeseca!

- Pa dobro, ništa strašno, neka dođe kod mene u ordinaciju i vidjet ćemo o čemu se radi.

- Kako nije strašno, doktore? Ovaj s kojim se vratila, nije onaj s kojim je otišla!

Primijetio župnik da mu nestaju novi s oltara i riješio uhvatiti lopova. Sakrio se iza oltara kad nakon pol sata ulazi crkvenjak, prilazi oltaru, uzima novce s oltara i stavlja ih u džep. Kad to vidi svećenik povika:

- Ostavi te novce!

Crkvenjak se uplaši:

- Tko je to?! Tko ko je to?

Ovaj, da bi ga zastrašio, vikne:

- JA SAM BOG!

A crkvenjak će:

- Oh, dobro je, dobro je, samo da nije velečasni!

Neki tajkun drži svečani govor ispred stotinjak zvanica povodom godišnjice osnivanja svoje firme:

- Na početku nisam imao ništa osim svoje pameti...

Netko od zvanica mu dobaci:

- Znači, krenuli ste od nule!?

Mihajlo Mračina

ANECDOTE

PIŠTA I BIKOVI

Gazda Joso je imo krave muzare a uz krave idu telad i bikovi. Posla je bilo dosta pa je pogodio i Pištu da mu pomaže.

Pišta je bio vridan radnik samo je rakiju jako volio, no on je i pored pića svoje poslove redovno i savesno obavljao. Jednoga dana gazda ga zove:

„Pišta ajde dođi da istovarimo seno.“

„Čekaj evo ranim bikove“

„Koje bikove?“

„Pa one u šupi“

„Tamo nema bikova predali smo ih pre pet dana.“

„Auuu! A ja ih hranim svaki dan“ iznenadio se Pišta.

IZNENADIO SE

Žiga je volio u bircuzu divanit o poslu.

Jednom prilikom on se iznenađeno obrati ljudima koji su bili u bircuzu:

„Evo sad idem sa njive gleda sam kuku-ruze ima dosta trave, sve ne mogu da virujem...oni tamo priko pruge, te sam mislio kopati a one do kanala te nisam ni mislio i zamislite potpuno su jednaki.“

Alojzije Firanj

U ZDRAVOM TIJELU ZDRAV DUH

ŠAH

Najznačajniji, najmasovniji i najjači šahovski turnir koji organizira naše društvo, a koji čuva uspomenu na našeg istaknutog člana društva profesora magistra Franju Matarića, odigran je po 27. put u kontinuitetu. Turnir se ove godine održao od 23. 1. do 20. 2. 2018.

Na njemu je sudjelovalo 28 ljubitelja ove drevne igre. Svakog utorka i četvrtka 19 – 22 sata mala sala društva je bila puna šahista, a po prvi put i većeg broja ljubitelja šaha koji su pratili vrlo uzbudljive partije.

Sudac turnira je, kao i prethodnih godina, bio nacionalni sudac g. Radimir Kovačić koji je uspješno odradio i ovaj turnir. Igrao se "švajcarac", 9 kola, sat vremena po igraču.

Sudinoici turnira su: Ivkić Josip, Koloman Marton, Raič Šima, Stanković Zlatibor, Laslo Josip, Četković Andrija, Čota Zoran, Bašić Blago, Smolić Josip, Katanić Đorđe, Vlaisavljević Ilija, Đurošev Đorđe, Mikrut Milan, Kelić Dušan, Čuk Bogdan, Babočajić Ljubomir, Malbaša Branko, Ivančev Ivan, Svilokos Aleksandar, Basta Milan, Travica Robert, Rapaić Đoko, Delija Dragan, Šašić Miodrag, Iđuški Aleksandar, Šljukić Miodrag i Vidović Jovan,

U zadnjem kolu se odlučivalo o plasmanu prve trojice igrača što dokazuje da je turnir bio vrlo uzbudljiv i nepredvidiv. Na kraju natjecanja najzadovoljniji šahist je pobjednik Ilija Vlaisavljević dugogodišnji sudionik ovog turnira.

Plasman i bodovi: prvo mjesto: Ilija Vlaisavljević 7 ½ bodova, drugo mjesto: Travica Robert 7 ½ bodova, treće mjesto: Malbaša Branko 7 bodova.

Da je turnir bio jak, u šahovskom smislu, govori i podatak da je sudjelovalo čak 18 igrača s rejtingom, što je najviše do sada.

Zahvaljujući svim sudionicima šahistima, suda i organizatorima i ovaj turnir protekao je u sportskom duhu bez većih problema. Manje problem poput nezagrijane sale, slabog osvjetljenja i razočaranja pojedinih igrača što su „već dobivenu” partiju izgubili

zbog previda, promatrali smo kao dio šahovske igre.

Po tradiciji, na kraju su organizirane simultanka s istaknutim fide majstorom šaha g. Matijom Dekićem.

Simultanka je odigrana 22. 2. na 12 tabli. Rezultat kao i prethodnih godina bila je, osim jedne partije, uvjerljiva pobjeda fide majstora.

Po završetku turnira priređena je sportska večer sekcije na kojoj su uručene nagrade šahistima za postignuti uspjeh na turniru kao i zahvalnice zaslužnim pojedincima za doprinos u radu sportske sekcije.

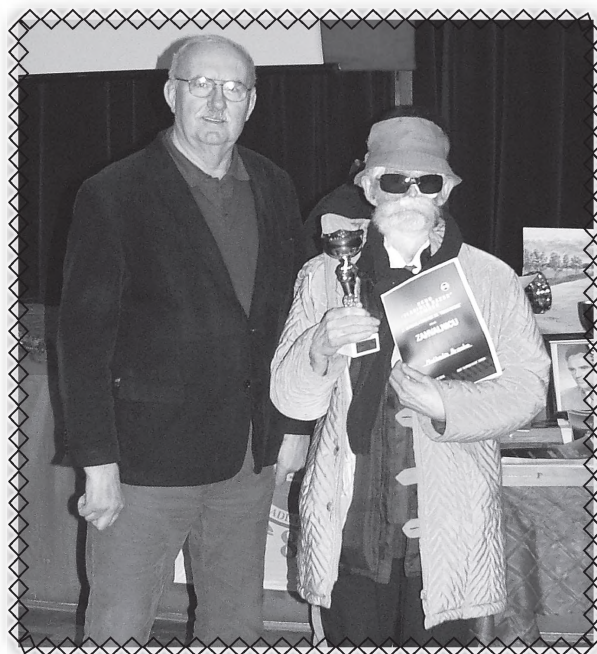
Tijekom večeri predsjednik društva Mato Matarić afirmativno je govorio o šahistima, stolnotenisačima i lađarima kojima je obećao još bolje uvjete za rad za što je nagrađen velikim pljeskom cijele sale.

Obraćanje sudionicima večeri pobjednika turnira Ilije Vlasisavljevića bilo je više nego pozitivno i vrlo emotivno a rodilo se i nekoliko ideja o sljedećim šahovskim događajima u društvu.

Tijekom večeri lađari „Salašari somborski“ prikazali su snimku svojeg sudjelovanja na maratonu lađa na Neretvi. Početak maratona je bio vrlo dramatičan ali je zato kraj bio vrlo dobar.

Kao pročelnik sekcije i ovaj put sam vrlo zadovoljan jer je sve prošlo fer i korektno i u ponašanju sudionika i u radu sportske sekcije. Zato još jednom hvala upravi društva, šahistima, sucu kao i Josipu Dekiću te lađarima, stolnotenisačima i svima koji prate i pomažu rad ove sekcije.

LAĐARI SALAŠARI SOMBORSKI

Prije osam godina osnovani su lađari „Salašari somborski“. Ove 2018. godine ostvarili su najveći uspjeh u kratkoj povijesti svojeg rada. Osvojili su ZLATNU MEDALJU U MEĐUNARODNOJ KONKURENCIJI VESLAČA U REPUBLICI MAĐARSKOJ U BAJI.

O ovom uspjehu naših veslača pisale su Hrvatska riječ i Somborske novine i to odmah nakon natjecanja.

Sada lađarima slijedi sudjelovanje na državnom prevnstvu, natjecanju koje se 20. 5. 2018. održava u Beogradu, na Adi ciganliji. Ubrzo nakon toga, 26. 5. slijedi natjecanje u Zagrebu na Jarunu, a nakon toga dolaze novi

izazovi za ove momke ali i djevojke koje su se uključile u rad lađara.

Najveći izazov ove godine odlazak je ženske ekipe lađara „Salašari somborski“ na V. maraton lađarica na Neretvi.

Početak veslačke sezone je više nego uspješan a predstoje značajni nastupi od kojih sam neke naveo pa ćemo u sljedećem broju opširnije o njima.

Hvala lađarima na postignutom uspjehu i sve najbolje na sljedećim nastupima.

*Pročelnik sportske sekcije
Matarić Pavle*

LAĐARI ODMARAJU